

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

תוכן

- א. הלכה צריכה שתהא מחזקת ראשו ורובו ושולחנו.....1
- ב. מי שהיה ראשו ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית ... לא יצא.....2
- ג. בית שאין בו ארבע אמות על ארבע אמות פטור מן המזוזה.....4
- ד. ומן המעקה.....5
- ה. ואינו מטמא בנגעים ואינו נחלט בבתי ערי חומה ואין חוזרין עליו מעורכי המלחמה
5
- ו. אין מערבין בו ואין משתתפין בו ואין מניחין בו עירוב... אבל שיתוף מניחין בו.....6
- ז. הנותן עירובו בבית שער אכסדרה ומרפסת אינו עירוב והדר שם אינו אוסר.....7
- ח. והדר שם אינו אוסר.....8
- א. שיתופי מבואות בחצר שבמבוי.....8
- ב. ואין עושין אותו עיבור בין שתי עירות דאפילו כבורגנין לא משוינן ליה.....8
- ג. אין חולקין את החצר עד שיהא בה ארבע אמות לזה וארבע אמות לזה ... נותן לכל פתח ופתח ארבע אמות והשאר חולקין אותו בשוה ... האי דלמיסתר קאי לא יהבינן ליה חצר 9
- ד. היתה גבוהה מעשרים אמה ובא למעטה בכרים וכסתות לא הוי מיעוט.....10

דף ג.

א. הלכה צריכה שתהא מחזקת ראשו ורובו ושולחנו

שיעור הסוכה רחבה¹ אין פחות משבעה טפחים על שבעה טפחים, – 68.74 ס"מ שזהו השיעור שמהזיק ראשו ורובו של אדם² ושולחן טפח³, ויכול להוסיף ברחבה אפילו כמה מילין.

¹ שו"ע ונו"כ או"ח תרלד א

² דגברא באמתא יתיב (הרא"ש). ולכאורה הרי אדם יושב בו"ו טפחים וטפח לשולחנו, ודי בו"ו על ז', ואפשר דכיון דבעינן שבעה מצד אחד, צריך להיות ז' מכל צד כדי שיוכל האדם לישב בכל מקום ומקום (מאמר מרדכי). וממזג אברהם משמע עוד טעם בשם רש"י, לפי שדרך סעודתן בהסבה ואין אוכלין וקופין ויושבין כמונו, לפיכך צריך ז' על ז' להיות בזה ראשו ורובו ושולחנו (אך הפרי מגדים פקפק דלא נמצא זה ברש"י), ואפילו לדירן שיושבין וקופים והוי סני בו"ו על ז"ן (דהיינו, עם השולחן), מכל מקום בעינן ז' על ז', דבציר מזה לאו דירה היא כלל אלא דירה סרוחה, כמו שכתב הר"ן בפרק ב. שער הציון שם ס"ק א

³ ועיין ביאור הלכה שם ד"ה פסולה שמהלוקת ראשונים אם שיעורה שבע מדאורייתא או שש וטפח נוסף לשולחן מדרבנן.

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

היתה פחותה משבעה אורך או משבעה רוחב כל שהוא הרי זו פסולה⁴, על אף שיש בה שטח של שבעה על שבעה⁵.

גם בסוכה שגדולה הרבה יותר משיעור אך יש בה זוית או פינה, שאין בה שבע על שבע, אסור לישוב שם⁶ כיון שהמקום צר לו לשבת שם.

ולפיכך יש להזהר בסוכה צרה שיש ברוחבה שיעור סוכה מצומצם, שלא ימצאו שם חפצים או רהיטים קבועים⁷, או סולם קבוע וכדומה. הממעטים את הרוחב לפחות מז' טפחים, שהרי מי שיושב שם אינו יוצא, אך את השולחן ניתן להניח שם ללא חשש⁸.

מרפסת צרה שאין ברוחבה עד מעקה האבן ז' טפחים, אך מעל מעקה האבן יש רוחב ז' טפחים, כגון שבנוי מעליו בקצהו החיצון מעקה מתכת או זכוכית. אם גובה מעקה האבן פחות⁹ מעשרה טפחים¹⁰. ומעליו מעמיד דופן בגובה עשרה שיש ממנה לקיר הנגדי רוחב ז' טפחים לפחות¹¹, וכן אם מעקה הזכוכית או המתכת הרי הם בגובה עשרה, הסוכה כשרה¹² ויכול לשבת על מעקה האבן או להשתמש בו כשולחן.

ב. מי שהיה ראשו ורוחו בסוכה ושולחנו בתוך הבית ... לא

יצא

⁴ ביאור הלכה שם ד"ה סוכה והנה בבגדי ישע ובבכורי יעקב פקפקו מאוד על ראייתו מקיטוניות דשאני התם דקיטוניות הוא חדר בפ"ע והמחיצה מפסקת ורק שפתוח לסוכה גדולה משא"כ הכא שאין חלוק כלל אפשר דנתבטל לגבי סוכה גדולה ... ולענ"ד דינא דמיא למאי דאמרין בשבת דף ז' דקרו זוית הסמוכה לר"ה כיון דלא ניחא תשמישיתה אינו מצטרף עם הר"ה, אף דליכא הפסק ביניהן וככרמלית דמיא, וה"נ כיון דצר לו לשבת שם ... מ"מ נ"ל שא"צ להקפיד שלא להניח השולחן באותו קרן ולא חיישינן בזה שמא ימשך אחר שולחנו כיון שהרבה פוסקים ס"ל דאפילו בשולחנו בתוך הבית לא גזרינן הכי כדאי הם לסמוך עליהם

⁵ מ"ב שם ס"ק א מהט"ז ומגן אברהם ואליה רבה וחכם צבי ומאמר מרדכי, דלא כב"ח

⁶ אמנם החו"א (סי' קמ"ד סק"ו) כתב להכשיר גם אם אין ברוחבה ז' טפחים שלא גרע מפסל היוצא מן הסוכה, ולא עוד אלא אף אם יש באותה קרן זוית סכך פסול פחות מד' טפחים יושבים תחתיו.

⁷ שהרי ספסלים או מכונות הקבועים בקרקע ממעטים מהשיעור כמש"כ החו"א סי' ק"י סקב"ח

⁸ נ"ל שא"צ להקפיד שלא להניח השולחן באותו קרן ולא חיישינן בזה שמא ימשך אחר שולחנו כיון שהרבה פוסקים ס"ל דאפילו בשולחנו בתוך הבית לא גזרינן הכי כדאי הם לסמוך עליהם בזה. בה"ל שם

⁹ אך אם הוא גבוה מעשרה טפחים שחולק רשות לעצמו עיין בשע"ת שם ס"ק ב ובבכורי ס"ק ו שנחלקו בזה ועיין גליוני הש"ס למהר"י ענגיל זצ"ל סוכה ט"ז ע"ב ד"ה הא, ובמקראי קודש סוכות ח"א סי' ג' שתולה הדבר במחלוקת ראשונים.

¹⁰ שו"ת חלקת יעקב או"ח רכד, ס' הסוכה השלם מילואים לפ"ה אות ו' בשם הגרש"ז אויערבך זצ"ל.

¹¹ ודע עוד דהא דבעינן השיעור ז' על ז' הוא בכל גובה עשרה טפחים כדלעיל בסימן תרל"א סעיף י"ד בהג"ה ועיין בפמ"ג דצריך הכל בריבוע ונוי סוכה דממעטין מן הצד הוא ג"כ עד גובה י"ט ועיין לקמיה בס"ג מש"כ שם. בה"ל שם ד"ה סוכה

¹² אולם עיין בשו"ת חלקת יעקב שם שלדעתו אין להכשיר אלא אם הרוחב ממעקה האבן לקיר הנגדי הנו לפחות ששה טפחים דבפחות מכך לא דיירי אינשי אפילו אם מעליו הרי הוא ז' טפחים. אולם עיי"ש שאם גובה המעקה פחות מג"ט יש מקום לדון להקל. וצ"ע.

הצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

מי שהיה ראשו ורובו בסוכה¹³, וכל שלחנו חוץ לסוכה ואכל, אפילו הוא יושב כולו בסוכה, כאילו לא אכל בסוכה¹⁴, אפילו אם היא סוכה גדולה, יותר מבישעור, גזירה¹⁵ שמא ימשך אחר שלחנו.

ואם מקצת שולחנו עומד בסוכה ומקצתו תוך הבית ואפילו אם רובו בבית ובסוכה רק טפח ממנו מותר¹⁶.

ואם אינו אוכל על השולחן ואינו לוקח מהמאכלים הערוכים על השולחן, רק שנוהג כמו עני שפתו בידו ואוכל, אז לא גזרו חכמים כלל שמא ימשך¹⁷.

¹³ שו"ע ונו"כ שם ד

¹⁴ לדעת התוספות בסוגיין מן התורה לא יצא כיון דרבנן גזרו ע"ז ואמרו כאלו לא קיים מצות סוכה, ולהר"ן וריטב"א רק מדרבנן, ולדינא אין נפקותא דלכל השיטות צריך לחזור ולאכול בסוכה אכן לענין אם יברך ומן באכילה שניה, דעת הפמ"ג דיברך והבכורי יעקב חולק עליו.

¹⁵ נחלקו הראשונים הרי"ף שפסק כב"ש בתרתי בין בסוכה גדולה ובין בסוכה קטנה גם בשיעור סוכה וגם בחשש שמא ימשך אחר שולחנו משום דחד טעמא הוא לתרויהוה הא דאסרינן במחוקת ראשו ורובו ושולחנו בתוך הבית הוא ג"כ רק משום גזירה שמא ימשך אחר שולחנו כמו שביאר הר"ן לדבריו ולפ"ז מן התורה די בראשו ורובו בלבד והוא שיעור וי"ו על וי"ו ורבנן תקנו ז' על ז' כדי שיוכל להעמיד השולחן בתוך הסוכה ולא ימשך אחריו. וליתר הפוסקים כל שאין בו ז' על ז' שיוכל להיות שם ראשו ורובו אין בו הכשר סוכה מן התורה דלאו דירה היא כלל כמו שכתב הר"ן. וס"ל דשני טעמים יש בסוכה קטנה הטעם משום דבעינן קבע אף על גב דפסקינן דסוכה דירת עראי היא מ"מ בעינן קבע קצת ואם אינו מחוקת ראשו ורובו ושולחנו הוי דירה סרוחה. ובסוכה גדולה הטעם שמא ימשך אחר שולחנו וא"כ אף על גב דאיפסוק הלכתא כב"ש בסוכה קטנה בסוכה גדולה הדרין לכללא ב"ש וב"ה הלכה כב"ה. ועיין בחי' רע"א על משניות דבסוכה קטנה סמוך לסוכה גדולה וראשו ורובו בסוכה קטנה שאינו ז' על ז' ושולחנו בסוכה גדולה בזה הרי"ף לקולא ותוס' לחומרא דלהרי"ף יצא דלא שייך למיגזר שמא ימשך דהא גם שולחנו בתוך סוכה כשרה ולתוס' פסולה דמ"מ סוכה הקטנה דירה סרוחה היא עכ"ל.

וק"ק לי על דברי הפמ"ג שכתב דסוכה שאין בה ז' על ז' פסולה מן התורה וראשו ורובו בסוכה גדולה ושולחנו בתוך הבית הוא אסור רק משום גזירה שמא ימשך אחר שולחנו, ולענ"ד ארכביה אתרי רכשי דמאן דאית ליה במחוקת רק ראשו ורובו דפסולו מן התורה לית ליה הגזירה כלל ביושב בסוכה גדולה ושולחנו בתוך הבית כמבואר בר"ן ויתר הפוסקים ומאן דאית ליה הך גזירה לדידיה בסוכה שמחוקת רק ראשו ורובו ושולחנו בתוך הבית פסולו הוא רק מדרבנן כנ"ל, וגם מה שכתב דכל שאין ז' על ז' מה"ת פסולה דהוא הלמ"מ ג"כ לא נהירא דידוע מה שכתב הרמב"ם דבהלכה למ"מ אין בה מחלוקת ובוה פליגי ב"ש וב"ה כדאיתא בגמרא. ואולי לדעת הרמב"ן משמע קצת מיניה דהוא סבר דגם לדעת הרי"ף הוא דאורייתא ויותר נראה שסמך בזה על לשון הרמב"ם פ"ד מהלכות סוכה ה"א שכתב היתה פחותה מעשרה או מז' על ז' או גבוה מכ' אמה וכו' הרי שכלל זה בכל פסולי דאורייתא ומ"מ דעתו בפ"ז הלכה ח' דגזרינן גם בגדולה היכי ששולחנו בתוך הבית. בה"ל שם סעי' א ד"ה פסולה וסעי' ד ד"ה אפילו

¹⁶ דהא סגי בשולחן טפח כן כתב החיי אדם. ובברכי יוסף כתב, דוקא רובו בסוכה, ואפילו משהו יותר מחציו סגי, עיין שם. ואין להשיג עליו מהא דמביא המגן אברהם דדי בשולחן טפח, דזהו אם אינו מחזיק רק טפח, אבל לא בשולחן גדול ורק מקצתו בסוכה, אז גזרינן שמא ימשך. שער הציון שם ס"ק ו עיין בשו"ת אז נדברו חיד"ס ס' מ"א, שאף לדברי הברכי יוסף אם כל מאכליו נמצאים על מקצת השלחן שבתוך הסוכה שפיר דמי אף אם אין רוב השלחן בתוך הסוכה דלא גרע מהאוכל ופתו בידו, ומ"מ אם רוב שלחנו בסוכה מותר אף אם המאכלים נמצאים בחלק שבתוך הבית.

¹⁷ שעה"צ שם ס"ק ז

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

לכתחילה יש להזהר שלא יהיה שולחנו תחת סכך פסול אפילו אם פסולו מדרבנן אולם בדיעבד אם הוא יושב תחת תסכך כשר ושולחנו תחת סכך פסול מדרבנן, יצא¹⁸.

ג. בית שאין בו ארבע אמות על ארבע אמות פטור מן

המזוזה

בית או חדר שאין בה ד' אמות על ד' אמות¹⁹, פטור. ולפיכך חדר שאין בו שטח של 16 אמה אינו חייב במזוזה, ואם יש בו כדי לרבע ד' אמות על ד' אמות בשוה, כלומר שיש בו שטח של 16 אמה אף על פי שארכו יתר על רחבו או שהוא עגול או בעל ה' זוויות, י"א²⁰ שחייב וכן דעת המחבר. ויש פוטרם²¹ ויש לקבעה בלא ברכה, או שיברך מתחלה גם על אחרת ויהא דעתו גם על זו²².

במה דברים אמורים²³ אם ורוחבו עולה על 6 טפחים וי"א 7 טפחים שאז לדעת המחבר חייב במזוזה.

פתח שבין חדר שגדול מארבע על ארבע, לחדר שקטן מארבע על ארבע. חייב במזוזה²⁴.

מקום שאינו מיועד לדירה אלא לאחסון אן ששומר ישהה בו וכדומה, י"א²⁵ שחייב גם בפחות מארבע על ארבע, ולכן יקבענו בלא ברכה²⁶.

¹⁸ כף החיים ס"ק יב בשם הבכורי יעקב

¹⁹ שו"ע ונו"כ רפו יג

²⁰ דעת הרמב"ם.

ועיי' בישועות מלכו (הל' מזוזה) שג"כ כתב בן, אלא דפשיטא ליה דבעינן לכל הפחות רוחב ז' טפחים, ודו"ק.

²¹ דעת הרא"ש

²² ש"ך שם ס"ק כג

²³ עיין דעת קדושים (סי' רפ"ו) דגם לשיטת הרמב"ם דס"ל דיש חיוב מזוזה ביש בו כדי לרבע ד"א על ד"א, מ"מ בודאי בעינן שיהא לכה"פ רוחב ו' טפחים, דבפחות משיעור זה לא נקרא דירה כלל וכדמבואר לענין סוכה ובסוכה קי"ל דלא מהני בכדי לרבע ז' על ז'.

²⁴ אבל בחדר שלפנים מחדר (שקורין קעמערכי) שיוצאים מחדר הגדול לחדר הקעמערכי הפתח הוא חייב במזוזה מצד הגדול שיוצאים ממנו דרך פתח זו לחדר קטן ויהא נידון חדר קטן כאויר דמ"מ חייב כאלו יוצא מפתח זו לשוק כנלע"ד בעזה"י. הי' רע"א בשו"ע שם

²⁵ בס' חמודי דניאל כ"י נראה דוקא בית דירה צריך דוקא שיהא ד"א על ד"א אבל בית שער ומרפסת וגינה אפי' לית בהו ד' על ד' חייבין ועוד נראה במי שיש לו בית גדול ויש לו חדרים קטנים להניח שם הפצים דחייבים במזוזה. פ"ת שם ס"ק יא

²⁶ בס' מזוזות מלכים (על הקצשו"ע, סי' י"א סקצ"ה אות א' – ג') שבאמת רבים חולקים בזה וס"ל לפטור גם בית שער ואינך ממזוזה כל שאין בו ד"א על ד"א. ועיי' ס' מקדש מעט (סי' רפ"ו סקל"ט) דכל פחות מד"א חור הוא לגבי מזוזה. ועיי' שו"ת מהרש"ם (ח"ב סי' רס"ה) מש"כ בזה

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

ד. ומז המעקה

מצות עשה²⁷ לעשות אדם מעקה לגגו, וכל בית שאין בו ארבע אמות על ארבע אמות פטור מן המעקה²⁸. ואם יש בשטחו 16 אמה אך אין ברחבו ארבע י"א²⁹ שדינו כמזוזה, וחייב מספק וי"א³⁰ שלכו"ע אינו חייב.

ואם יש בבית ארבע על ארבע אמות, אע"ג שאין בגג ארבע על ארבע אמות חייב במעקה³¹.

בית שגר שם שומר, שהבית קטן ואין בו ד' על ד', וכן בית הכסא, כשאין בו ד' על ד' י"א שדינו כמזוזה וחייב מספק במעקה³².

ה. ואינו מטמא בנגעים ואינו נחלט בבתי ערי חומה ואין

חוזרין עליו מעורכי המלחמה

²⁷ רמב"ם הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק יא הלכה א, שו"ע חו"מ תכז א ב
²⁸ ומותר לעלות לגג שאין בו מעקה שאין הזיקו מצוי כל כך והעולה יודע להזהר לא לעמוד על שפתו. החזו"א

יורה דעה סימן ריד

²⁹ ערוה"ש תכז א

³⁰ כ"מ ממש"כ בן איש חי שנה שניה פרשת פינחס סעי' ב "מפני שאינו בית תשמיש ואינו ראוי לדירה וא"כ הבית עצמו הוא תשמיש אקראי והגג שלו אקראי דאקראי ולהכי פטור"

³¹ שו"ת בצל החכמה חלק ד סימן קטז

³² כביאור הלכה (סימן תקמ"ד"ה וכן) כתב בשם הריטב"א, שבכל גג שאין רגילות להלוך בו אינו חייב במעקה. וביאר החזו"א (יורה דעה סימן ריד) דכל גג אינו בכלל המכשולות שאין הזיקו מצוי כל כך, שהעומד על הגג זכור בטבעו להזהר, וגם הוא מנהגו של עולם, וכמו שמותר לעלות באילן ומותר לעלות לבנות הגגין והעליות בלא מעקה סביביו וכו', אלא שבגג בית דירה, חידשה תורה מצות מעקה, ולהקפיד על סכנת הנופל, ובה צריכים שיהיה בית דהיינו גבוה י', ורחב ד' על ד' ושדודר שם אדם, אבל המשתמש על הגג שאין תחתיו דירה לא חייבה תורה מעקה, והוא בכל פעם שעולה כעולה באילן, עכ"ד. מבואר מדברי החזו"א שיש לחלק, שבמעקה, דוקא בבית שיש בו ד' על ד' חייבה תורה, ובפחות מזה לא חייבה התורה, כיון שאין דרך לעלות שם, ואף אם דרים שם פטור. משא"כ לענין מזוזה, שתלוי רק בבית דירה, אם משתמשים בו אפילו שהוא פחות מד' על ד' חייב. ויתכן שכוונת החזו"א היא שהתורה חידשה חיוב מעקה בבית דירה, וסתם בית דירה אמרו חז"ל שיהיו בו דורות, ושיהיה בו שטח ד' על ד' וגובה י', וזהו בית דירה שבו התורה חידשה חיוב מעקה. אבל אם יש בית דירה אחר, שוב יחזור לחידוש התורה, וגם בית דירה זה יהיה חייב במעקה. ולפי זה לא יהיה חילוק בין מעקה למזוזה, שבבית דירה התורה חייבה מזוזה ומעקה, והגדרת בית דירה הוא מקום ד' על ד' וכו', אבל כאשר מצונו בית דירה שימושי שהוא פחות מד' על ד', יהיה חייב במזוזה ובמעקה. וכ"כ בשו"ת מחזה אליהו (סימן קכב ס"ק טז) בשם מו"ח מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א, שאין הבדל בין מזוזה למעקה, ובשניהם אפילו בבית פחות מד' על ד', אם הרגילות לדור בבית כזה, לדעת החמודי דניאל יהיה חייב במעקה ובמזוזה. חשוקי חמד כאן וע"מ בשו"ת בצל החכמה שם.

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

נצטוינו בתורה בדין צרעת הבתים כמו שנאמר (ויקרא יד פסוק לד) וְנָתַתִּי נֶגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם וְאִין הַבַּיִת מִטְמֵא בַּנֶּגַעִים³³ עַד שִׁיחִיה בּו אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת או יתר

וכן המוכר בית בתוך עיר המוקפת חומה והגיע י"ב חדש ולא גאלה המוכר שדין הבית שנחלט ביד הלוקח זהו רק בבית שיש בו ארבע על ארבע אמות אבל אם אין בו אינו נחלט כבתי ערי חומה³⁴.

וכן מי שבנה קנה ירש או קיבל במתנה בית³⁵ שאין בו ארבע אמות על ארבע אמות, יוצא למלחמה, ואינו מחזורי המלחמה שנאמר עליו בפרשת שופטים פרק כ פסוק ה וְדָבְרוּ הַשְּׁטָרִים אֶל הָעָם לֵאמֹר מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּנָה בֵּית תְּדֹשׁ וְלֹא תִנְכוּ יֶלְדָּי וְיָשַׁב לְבֵיתוֹ פֶּן יָמוּת בְּמִלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יִתְנַכְּנוּ.

ואם יש בבית שטח של 16 אמה ואין ברחבו ארבע אמות, דינו כמוזזה³⁶ והרי הוא בית מספק לדינים הנזכרים.

דף ג:

ו. אין מערכין בו ואין משתתפין בו ואין מניחין בו עירוב...

אבל שיתוף מניחין בו

חצר שהרבה בתים פתוחים לתוכה חכמים אסרו לטלטל מבתיהם לחצר עד שיערב. שהבתים הם רשויות מיוחדות, והחצר היא רשות משותפת לכולם ודומה קצת לרשות הרבים, ויאמרו שיותר להוציא מרשות היחיד לרשות הרבים אך בהנחת עירוב שגובין פת מכל בית ובית ונותנים אותם באחד מבתי החצר, אנו רואים כאילו כולם דרים באותו בית לפי שדעתו של אדם ודירתו במקום מזוונתיו היא וכאילו כל החצר מיוחדת לאותו בית ואינה דומה לרשות הרבים.

³³ רמב"ם הלכות טומאת צרעת פרק יד הלכה ו

³⁴ רמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק יב הלכה יב

³⁵ רמב"ם הלכות מלכים פרק ז הלכה ה

³⁶ בשו"ת מהרל"ן חביב סי' ק"י הביאו הרב כנסת הגדולה ז"ל כתב דרבינו ס"ל גם בזו דאם יש בו כדי לרבע נקרא בית וסמך על מ"ש בהל' מוזהב דכתיב ביתך ומשם נלמוד לשאר מקומות עיין שם. אך עיין במעשה רוקח הלכות טומאת צרעת שם שכתב שאפשר שגז"כ הוא שחייב דוקא ד' על ד' ולא בכדי לרבע.

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

הואיל והעירוב הוא משום דירה אין מניחין אותו אלא בבית הראוי לדירה³⁷, ולפיכך אין מניחים אותו בבית שאין בו ד' אמות על ד' אמות שאין דירתו חשובה דירה³⁸, ואם הוא ארוך הרבה ויש בו שטח של 16 אמה אם אין ברחבו ד' אמות יש לחשוש³⁹ שאינו חשוב דירה. לפיכך מן הנכון להניח לכתחלה בבית אחר יותר גדול.

ומטעם זה⁴⁰ בית זה אינו אוסר בהצר ובמבוי, אם לא השתתף בעירוב, או שדרר בו מי שאינו ראוי לערב.

וזהו דוקא בעירוב חצרות, אך מבוי המתקן בלחי או בעזרת הפתח שחכמים אסרו להוציא ולהכניס ממנו לחצרות מפני שהמבוי משותף לכולם ודומה קצת לרשות הרבים, אלא אם עשו שיתוף שגובין פת או דבר אחר ממיני מאכל או משקה מכל חצר וחצר ונותנים אותו באחת מהחצרות ואנו רואים כאלו פתוח כל המבוי לאותה חצר בלבדה שכל החצרות שבמבוי נעשו כאחת ע"י שיתוף זה.

ומכיון שאין שיתוף זה דומה לעירוב⁴¹ שאינו משום דירה אלא לשותף החצרות והצר לאו בית דירה היא לפיכך אין צריך להניח השיתוף בבית הראוי לדירה כמו עירובי חצרות אלא יכולים להניחו אפילו בבית שאין בו ד' אמות על ד' אמות.

ז. הנותן עירובו בבית שער אכסדרה ומרפסת אינו עירוב

והדר שם אינו אוסר

³⁷ שו"ע ונו"כ או"ח שסו ג

³⁸ וכתב בתוס' שבת ואם החדר קטן הוא בתוך הדר גדול אז אפילו אין בו דע"ד מניחין בו עירוב דסליק היקף הקטן והוי כאלו מונח בחדר הגדול וה"ה אם הקטן נפרץ במלואו לגדול דאז הוי כאלו היא קרן זווית של הגדול וכאלו היא מונח בתוך הגדול ולדעתו דינא קמיתא אינו מוכרח דהכא דבעינן בית שראוי לדירה ולזה אפשר שפיר לומר דכיון דהכנים עירובו בתוך מחיצות צרות שאין בהם אף ד' על ד' דלא מהני, ולא שייך הכא לומר במאי גרעיה דבודאי גרעיה דלולי הדפנות היה מונח במקום ראוי לדירה ועכשיו הכניסו בתוך מחיצות שאי אפשר לדור בהם וצ"ע למעשה. ביאור הלכה שם ד"ה ד"א על

³⁹ משום דדעת מגן אברהם בסימן שצ"ח סעיף קטן ו נומים לנקט כדעת הרא"ש בהלכות מזוזה דבעינן דוקא ד' אמות באורך וד' אמות ברוחב [ואפשר שגם כונת המגן אברהם בענייננו גם כן הכי, כמו שכתב במחצית השקל] וכן הוא דעת הט"ז בסימן תרל"ד, ולפי דבריו שם גם הרמב"ם מודה לזה, וכן הוא גם כן דעת הגר"ז, ואף שהאליה רבה כתב שהולכין להקל בעירובין, אין דבריו ברורים כולי האי, דמנא לן שהולכין להקל לכתחלה במקום שיש עוד בתים, דהלא אין הצר נקרא אלא כשיש לו שני בתים פתוחים לתוכו. שער הציון שם ס"ק יג

⁴⁰ מ"ב שע ס"ק ד ושו"ע הרב שסו שם

⁴¹ שו"ע ונו"כ שם שפו א

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

הואיל והעירוב הוא⁴² משום דירה כמו שנתבאר אין מניחין אותו אלא בבית הראוי לדירה אבל לא באכסדרה ומרפסת ולא בבית שער שאע"פ שהוא בית גמור, אינו ראוי לדירה מפני שעוברים דרכו תמיד. אך שיתופי מבואות שאיננו משום דירה מותר להניחו שם ואפילו באויר החצר מותר.

ח. והדר שם אינו אוסר

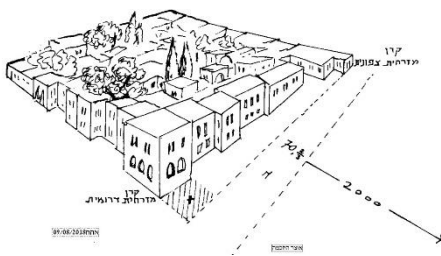
הדר בבית שער⁴³ כגון ביתן של שומר אף על פי שיש לו ד' מחיצות, כיון שרבים עוברים דרך שם לבתיהם אין עליו תורת בית, אלא תורת חצר, ואין צריך לערב עם שאר הבתים. וכן הדר באכסדרה ומרפסת שבחצר אינו אוסר על בני החצר אם לא נתן חלק בעירוב, שאינן חשובות דירה, וכן סוכת החג בחג אינה חשובה דירה לאסור, וכן בית שאין בו ד' על ד'.

א. שיתופי מבואות בחצר שבמבוי

השיתוף צריך להיות מונח בחצר שבמבוי זה, אבל לא שבמבוי אחר שלא נשתתף עם זה. אולם ניתן להניחו אפילו בבית שבחצר זו⁴⁴, ואינו חייב להיות מונח דוקא בחוץ בחצר.

ב. ואין עושין אותו עיבור בין שתי עיירות דאפילו כבורגנין לא משוינן ליה

בעירובין דף נג: ודף נה. נתבאר שהבא למדוד אלפים אמה של תחום העיר רואים את העיר כאלו היא בתוך מרובע שארכו כארכה ורחבו כרחבה ומודדים מצלעותיו של אותו מרובע שנמצא משתכר זויות האלכסון כזה.

⁴² שו"ע שסו שם ושפו שם

⁴³ שו"ע ונו"כ שם שע א

⁴⁴ וכן מוכח מהרמב"ם בהלכותיו פ"א מעירובין וכן הוא ג"כ דעת רש"י והרשב"א והראב"ד וכן משמע דעת הרא"ש וכמו שכתב בב"י, ודלא כדעת התוספות שמצדדין דשיתוף והא דוקא בחצר ולא בבית. ביאור הלכה סימן שפו סעיף א ד"ה וא"צ ליתנו

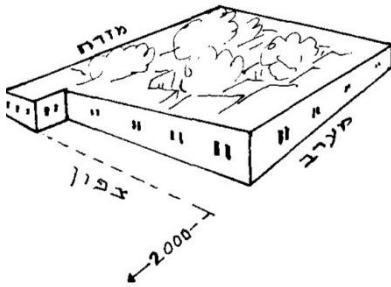
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדף היומי

מסכת סוכה

וכל בית דירה⁴⁵ שהוא יוצא מהעיר אף על פי שאין דרים בו עתה אלא שהוא ראוי לדירה שיש בו ד' אמות על ד' אמות, אם אין בינו ובין העיר אלא ע' אמה ושירים שהם ב' שלישי אמה, ועוד משהו, שזהו שיעור צלע אחד מצלעות בית סאתים המרובעות ממש, הרי זה מצטרף לעיר ונחשב ממנה, וכשמורדין לה אלפים אמה מותחים חוט על פני כל רחבה, חוץ לבית דירה זה ומשם מודדים לה אלפים אמה.

ויש אומרים שמרחיקים משם עוד ע' אמה ושירים ומתחילים למדוד, ואצ"ל שאם אין בית דירה סמוך לעיר ומורדין מהעיר עצמה שמרחיקים מחומתה ע' אמה ושירים שכל ע' אמה ושירים הסמוכים לעיר נקראים עיבורה של עיר ונחשבים כעיר, וי"א⁴⁶ שאם יש חומה והבית חוץ לחומה אפילו שהוא בתוך שבעים אמה ושירים החומה מפסקת ואין נותנים ממנו עוד שבעים אמה, ויש לסמוך על דבריהם להקל בדברי סופרים.

אך אם אין בו ארבע על ארבע⁴⁷ אין מודדים ממנו אל מהעיר ואם יש בשטחו 16 אמה אך אין ברחבו ארבע אמות דינו כמזוזה שיש להסתפק אם נחשב כבית לענין זה.

**ג. אין חולקין את החצר עד שיהא בה ארבע אמות לזה
וארבע אמות לזה ... נותן לכל פתח ופתח ארבע אמות
והשאר חולקין אותו בשוה ... האי דלמיסתר קאי לא
יהבינן ליה חצר**

חצר המתחלקת⁴⁸, נותן לכל פתח ד' אמות, והשאר חולקים בשוה שכל פתח צריך לפניו ארבע אמות לתוך החצר כדי לפרק משאו, ואפילו שהפתח

⁴⁵ שו"ע ונו"כ שצח ו

⁴⁶ שו"ע הלכות שצח מז בדעת החזו"א

⁴⁷ בה"ל שם ד"ה ארבע דלא כמג"א דס"ל שדוקא מרובע ממש

⁴⁸ שו"ע ונו"כ חו"מ קעב א

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

רחב הרבה, נוטל ארבע אמות על פני כל רחבו לתוך אויר החצר. ואם אין הפתח רחב ארבע, משלים עליו מהצדדים ארבע, כדי שיהיה לו ארבע על ארבע. לפיכך יש לאחד פתוח לחצר בית שיש לו ב' פתחים, ולשני בית שאין לו אלא פתח אחד, אותו שיש לו שני פתחים נוטל לכל פתח ארבע אמות כפי מה שהם פתחיו, ובעל הפתח אחד אין לו אלא ד' אמות לפני פתחו.

בד"א, בשנים שקנו מההפקר, כגון שבנו במקום הפקר, זה בנה לו בית ופתח בו ב' פתחים וזה בנה לו בית ופתח בו פתח אחד, ואחר כך הקיפו אותם עד שנעשה להם לחצר. וי"א שהוא הדין אם חלק נכסיו על פיו, ונתן לאחד מבניו בית עם שני פתחים ולאחד עם פתח אחד

אבל אם הקיפו קודם שבנו, אז בשעת הקפה שהקיפו יחד, זכו בשוה, ותו לאו כל כמיניה לזכות יותר בפתחיו שפתח

וכן שנים שקנו או שירשו, קנו וירשו בשוה חלק כחלק, בין בבתיים בין בחצר, ולא יטול האחד יותר מחבירו כלום. ואפילו אם קדמו וחלקו הבתיים קודם חלוקת החצר, חולקים בשוה.

בית⁴⁹ שאין לו ארבע אמות על ארבע אמות, אין לו ד' אמות בחצר כנגד הפתח אלא אם יש בחצר ד' אמות לזה וארבע אמות לזה עד פתח הבית הזה, חולקין.

ד. היתה גבוהה מעשרים אמה ובא למעטה בכרים ונסתות

לא הוי מיעוט

סוכה שהיתה חללה גבוה מעשרים אמה אם מיעט⁵⁰ את החלל הפנימי בכרים ונסתות, כדי שלא יהיה בגובהה 20 אמה אינו נחשב למיעוט ואפילו ביטלם שישארו שם, בטלה דעתו אצל כל אדם⁵¹.

טף אם מיעטה בשטיחים וכדומה שדרכם להיות שם דרך קבע⁵², מועיל. אך אם הם שטיחים המיוחדים לסוכה, ואח"כ נוטלם משם אינו מיעוט.

⁴⁹ שם סעי' ה

⁵⁰ שו"ע ונו"כ או"ח תרל"ג ג

⁵¹ שאין שום אדם מפסיד ממונו ומניה כריו בעפר ואבנים ומבטלן.

⁵² ולכאורה באותן מצעות שמציעין ע"ג ריצפה בבתי עשירים שפיר אפשר למעט בהו כשמציעין בשמח ז' על ז' ומבטלן דהא לא שייכא טעם הנ"ל וביותר לפי מה שכתב הר"ן בטעמא דלא מהני בטול בכרים משום דמשתמש הוא בהם תדיר וזה לא שייכא באותם מצעות ואדרבה הלא הן עומדין לזה אכן מדברי הרב המאירי מבואר לכאורה שלא כדברינו דז"ל ואף בכרים פחותים שדרכן של ב"א לבטלן בישיבה שם מ"מ לא נתנו

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרך היומי

מסכת סוכה

חכמים דבריהם לשיעורין עב"ל ולכאורה היינו מצעות שכתבנו ואף אם נחלק בזה מ"מ כ"ז הוא דוקא למאן דסבר שבטול שבעה ימים סגי אמנם למאן דבעי בטול לעולם אפשר דלא מהני מדאין דרך של ב"א להניחם שם לעולם (ואף בסוכה המשומרת משנה לשנה) אלא נוטלים אותם כשמתלכלכים ומכבסים אותם או אפשר דלא קפדינן בזה שהרי נוטלה ע"מ להניחה שם וצ"ע. בה"ל שם ד"ה לא

להצטרפות להלכות הדרך היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>